

పానువుతీ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రువు పలిశారసమేత శ్రీరామచంద్రపరప్రశ్నాటే నమః

శ్రీమద్బ్రహ్మాయణం ॥ అయ్యెశ్వాకాండ ॥ శ్లోపం

శ్రీశేఖర్తు నామ సంపత్తురం, దళ్మిణాయణం,
హీమంత బుతువు, వూర్ధుశిర వూసుం

- 225

ఒప్పుక చతుర్థి - 31.12.2023

ముఖ-ఆదివారము

శ్రీ గురు భైష్మేంద్రుమ్మ

గురుర్జ్ఞహో గురుర్యిష్టః, గురుర్జ్ఞహో మహేశ్వరః ।
గురుస్మాత్పరంబహృ, తప్యై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివేసి భైష్మేంద్రుమ్మ

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్మస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అంతర్ముఖమ్

శ్రీమదాదివరాహాజ్యేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య,
శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్యమినస్యన్నిధౌ, హనుమత సీతాలక్ష్ముణా,
భరతశత్రువు, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరప్రభహృణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణా, అస్మిన్ భువనే ,
సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృపిషైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు,
విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహోజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యశ్వర్య,
సద్యధీత్యాది, సర్వపుభులప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణాద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం,
ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్యర్థం, సన్మానస్య
పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్యల్కి
రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి, శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్పరం, ద్వావింపస్సర్, శ్లోక పారాయణం,
తథా, శ్రీధన్యంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అవ్యోన్యసాహయేషిన, ఆచార్యముభేష, కరిష్యామహే.

శ్రీ విల్మికి పూర్ణమ్

- కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వన్నే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ అంజనేయ పూర్ణమ్

- మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేష్టియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ తిముయణ పూర్ణమ్

- వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్య రామాయణ మహావదీ ॥

శ్రీ తిము పూర్ణమ్

- అయోధ్యాఫ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్త్యారాజ్యం గిరోవసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీతిముచంత్రపరీపుష్టాటే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్ఠే దాహాంశస్తుర్భః

సౌఉ భిషేఖనివృత్యర్థేః ప్రవాసారైశ్చ దుర్వాషైః ।
ఉగ్రైర్వ్యక్తేరహం తేస్యాః నావ్యదైవాత్సమర్థయే ॥ || 22.18 ||

కథం ప్రకృతిసంపన్నా రాజపుత్రీ తథాగుణా ।
బ్రూయాత్ సా ప్రాకృతేవ శ్రీ మత్సీడాం భర్తుసన్నిధౌ ॥ || 22.19 ||

యదచిన్యం తు తదెవం భూతేష్యపి న హన్యతే ।
వ్యక్తం మయి చ తేస్యం చ పతితో హి విపర్యయః ॥ || 22.20 ||

కశ్చ దైవేన సామిత్రే యోద్మముత్సహతే పుమాన్ ।
యస్య న గ్రహణం కించిత్ కర్మణో ఉన్యత్త దృశ్యతే ॥ || 22.21 ||

సుఖదుఃఖే భయక్రోధా లాభాలాభో భవాభవో ।
యచ్చ కించిత్తథాభూతం నను దైవస్య కర్మ తత్ ॥ || 22.22 ||

బుషయోఉ పృయగ్రతపసః దైవేనాభిప్రపిడితాః ।
ఉత్సుజ్య నియమాంప్రియాన్ భ్రశ్యవే కామమన్యభిః ॥ || 22.23 ||

అసంకల్పితమేవేహ యదకస్మాత్ ప్రవర్తతే ।
నివర్తారఘ్యమారభ్యం నను దైవస్య కర్మ తత్ ॥ || 22.24 ||

ఏతయా తత్ప్యయా బుద్ధ్యా సంస్తుభ్యాత్మానమాత్మనా ।
వ్యాహతేఉ ప్యభిషేకే మే పరితాపో న విద్యతే ॥ || 22.25 ||

తస్మాదపరితాపస్వన్ త్వమప్యనువిధాయ మాం ।
ప్రతిసంహారయ క్షిప్రమ్ ఆభిషేచనికీం క్రియామ్ ॥ || 22.26 ||

ఏభిరేవ ఘుట్టైః సర్వైః అభిషేచనసంభృతైః ।
మమ లక్ష్మీణా తాపస్యే ప్రతస్మానం భవిష్యతి ॥ || 22.27 ||

అథవా కిం మమైతేన రాజుద్రవ్యమతేన తు ।
ఉధృతం మే స్వయం తోయం వ్రతాదేశం కరిష్యతి॥ || 22.28 ||

మా చ లక్ష్మణ సన్తాపం కారీర్షణ్ణ్య విపర్యయే ।
రాజ్యం వా వనవాసో వా వనవాసో మహాదయః॥ || 22.29 ||

న లక్ష్మణాస్మిన్ ఖలు కర్మవిష్ణు, మాతా యవీయస్యతిశంకనీయా ।
దైవాభిపన్నా హి వదత్యనిష్టం, జానాసి దైవం చ తథాప్రభావమ్ || 22.30 ||

ఇత్యార్థేశ్రీమద్రామాయణేఅదికాహే అయోధ్యకాణ్డేధ్యావింశస్సర్థః

అథ శ్రీమద్రామాయణేఅదికాహే అయోధ్యకాణ్డేత్తయోవింశస్సర్థః
ఇతి బ్రువతి రామే తు లక్ష్మణోఽధశ్చిరా ముహులః ।
శ్రుత్వా మధ్యం జగామేవ మనసా దుఃఖహర్షయోః॥ || 23.1 ||

తదా తు బద్య భ్రమకుటీం భ్రమవోర్కుధ్యే నరర్థభః ।
నిశశ్యాస మహాసర్పః చిలప్త ఇవ రోషితః॥ || 23.2 ||

తస్య దుష్టుతివీక్షం తత్ భృకుటీసహితం తదా ।
బభో క్రుఢ్యస్య సింహస్య ముఖస్య సదృశం ముఖమ్॥ || 23.3 ||

అగ్రహాప్తం విధున్యంస్తు హాస్తిహాప్తమివాత్మనః ।
తిర్యగూర్ధ్యం శరీరే చ పాతయిత్య శిరోధరామ్ ||
అగ్రాణ్ణు వీక్షమాణస్తు తిర్యగ్ భ్రాతరమబ్రహ్మిత్ || || 23.4 ||

అస్థానే సమ్మిమో యస్య జాతో వై సుమహానయం ।
ధర్మదోషప్రసంగేన లోకస్యానతిశంకయా॥ || 23.5 ||

“ఫులశ్శుతిః”

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ,
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భృః ఆఖ్యానమోజస్మరమృద్ధికామైః ॥

శ్రీరిముహంబ్రహ్మిత్రుహ్మాణే సము :

అంత నీస్టుల శైవుమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణు నారాయణమృత ।

రోగాన్నే నాశయశేషాన్, ఆశు ధన్యవ్యారే హారే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।

స్వభక్తేభ్యో నుగ్మహస్తం, వందే ధన్యవ్యారిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్యవ్యారేరిమం శ్లోకం, భక్త్యు నిత్యం పతన్ని యే ।

అనారోగ్యం న తేషాం స్వాత్, సుఖం జీవన్ని తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్యంతరయే, అమృతకలశహస్రాయ, వజ్రజలోకహస్రాయ,
సర్వమయపినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణువే స్వాహ । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహి,
సుధాహస్రాయ ధీమహి । తన్నే ధన్యవ్యారిః ప్రచోదయాత్ ।

అంత నీవీహిష్టుల్లిని

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,

భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణాయుతాం వాగ్యభూతిం చ సౌమ్యః ।

సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్గిః,

దీర్ఘాయుష్మింహికేయః, విపులతరయః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥

అరిష్టాని ప్రణాశ్యమ్తు దురితాని భయాని చ ।

శాంతిరస్తు శబం మేస్తు గ్రహః కుర్వమ్తు మంగళమ్ ॥

అంత నీవీహిష్టుల్లిని : యదక్షరపద్భృషం, మాత్రాహినం చ యద్భువేత్ ।

తత్పర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ॥

అంత భీషమత్సుర్యణమ్ : కాయేన వాచా మనోందిత్యైర్వా,

బుద్ధ్యత్మనా వా ప్రకృతేస్విభావాత్ ।

కరోమి యద్యత్సకలం సరపై,

నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అంత మంగళమ్ : శ్రియః కాన్తాయ కణ్ణాణనిధయే నిధయేత్రినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

